

ירושלים, י"א באדר התשע"ז
9 במרס 2017
069/2017

החשבונות הלאומיים לישראל לשנת 2016 Israel's National Accounts - 2016

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מציגה להלן אומדנים מתוקנים של החשבונות הלאומיים לשנת 2016. האומדנים המוקדמים, שפורסמו בסוף דצמבר, התבססו על נתונים חלקיים והערכות לגבי ההתפתחות בחודשים האחרונים של השנה. החשבונות הלאומיים המוגשים בזה נערכו על סמך נתונים מעודכנים ומפורטים לכל השנה.

לוחות

שנת 2016

התוצר המקומי הגולמי, במחירים קבועים, עלה בשנת 2016 ב-4.0%, לאחר עליות של 2.5% ב-2015 ושל 3.2% ב-2014. יוזכר, כי התוצר המקומי הגולמי שווה לערך נטו של כלל הסחורות והשירותים שיוצרו בישראל.

התוצר הגולמי במגזר העסקי (תוצר ענפי המשק למעט שירותים ציבוריים ושירותי דיור) עלה ב-2016 ב-4.2%, לאחר עליה של 2.3% בשנת 2015 ועלייה של 3.1% ב-2014.

מנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה עולה עוד, כי התוצר המקומי הגולמי לנפש עלה ב-2016 ב-2.0% במחירים קבועים, לאחר עלייה של 0.5% ב-2015 ושל 1.2% ב-2014.

נתונים מנוכי עונתיות על התפתחות התוצר לפי רבעונים מראים שברבעון הרביעי של שנת 2016 גדל התוצר ב-6.5% בחישוב שנתי. זאת, לאחר עליות של 4.1% ברבעון השלישי, 5.3% ברבעון השני ושל 3.5% ברבעון הראשון של 2016.

סך כל המקורות שעמדו לרשות המשק בשנת 2016, עלה ב-5.2%, לאחר עלייה של 1.8% ב-2015, כאשר יבוא הסחורות והשירותים עלה ב-9.5%. הנתונים על השימושים במקורות מצביעים על עליות של 6.3% בהוצאה לצריכה פרטית, של 3.8% בהוצאה לצריכה ציבורית, של 3.0% ביצוא הסחורות והשירותים ושל 11.3% בהשקעות בנכסים קבועים.

מנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מתברר, שההכנסה המקומית הריאלית (התמ"ג בתוספת רווחים או הפסדים משינויים בתנאי הסחר עם חו"ל) עלתה ב-4.8% בשנת 2016 – עלייה הגבוהה מהעלייה בתמ"ג ב-0.8%, עקב הרווחים הנובעים מהטבה בתנאי הסחר. זאת, לאחר פער של 2.3% מהתמ"ג ב-2015 ופער של 0.1% ב-2014.

פירוט הממצאים:

התוצר לפי ענף

התוצר המקומי הגולמי במגזר העסקי (תוצר ענפי המשק למעט שירותים ציבוריים ושירותי דיור) עלה ב-2016 ב-4.2%, לאחר עליות של 2.3% בשנת 2015 ו-3.1% ב-2014.

התוצר בענף התעשייה, כרייה וחציבה עלה ב-2016 ב-1.0%, לאחר עלייה של 1.6% ב-2015 ועלייה של 1.3% ב-2014. כמו כן, עלה התוצר בכל אחד מהענפים הבאים: בשירותי התחבורה, אחסנה ודואר – 2.9%, בענפי המידע ותקשורת – 8.7%, בענפי המסחר ושירותי ההארכה – 6.0%, בענף השירותים הפיננסיים, המדעיים והטכניים – 4.8%, בענף החשמל, המים והביוב – 4.0%, בענף הבינוי – 5.1% ובענף החקלאות ב-3.4%.

תוצר ענף השירותים הציבוריים ומלכ"רים, הנאמד על פי תשלומי השכר ומיסים על ייצור בממשלה, ברשויות המקומיות ובמוסדות ללא כוונת רווח, עלה ב-3.4% בשנת 2016.

הכנסה וחיסכון

ההכנסה הלאומית הפנויה הנקייה, במחירי שוק, הכוללת את ההכנסות מהתוצר המקומי בתוספת הכנסות מחו"ל מעבודה וזמנות ומהעברות שוטפות נטו, הגיעה ב-2016 לכ-126.9 אלף ש"ח לנפש.

החיסכון הלאומי הנקי ב-2016 הסתכם ב-12.8% מההכנסה הלאומית הפנויה, לאחר חיסכון דומה ב-2015 ושל 12.1% ב-2014. החיסכון הלאומי הנקי - שווה להכנסה הלאומית הפנויה פחות הצריכה הציבורית והפרטית.

ההכנסה הפרטית הפנויה המותאמת לנפש בניכוי עליית מחירי הצריכה הפרטית, עלתה ב-2016 ב-3.7%, לאחר עלייה של 2.9% ב-2015 ועלייה של 2.3% ב-2014.

שיעור החיסכון הפרטי הנקי הגיע ב-2016 ל-15.7% מההכנסה הפרטית הפנויה המותאמת, בהשוואה ל-15.9% ב-2015 ול-15.5% ב-2014. שיעור החיסכון הפרטי הגולמי (החיסכון לפני ניכוי הבלאי על נכסים קבועים) הסתכם ב-2016 ב-26.2%, לאחר שהסתכם ב-26.5% ב-2015 ו-26.0% ב-2014.

המגזר הממשלתי

בשנת 2016 הסתכם הגרעון בחשבון השוטף של המגזר הממשלתי ב-13.8 מיליארדי ש"ח, שהם 1.1% מהתמ"ג. זאת, לאחר גרעון של 14.2 מיליארד ש"ח (1.2% תמ"ג) ב-2015 ושל 17.1 מיליארד (1.5% תמ"ג) ב-2014. הגרעון בחשבון השוטף שווה להוצאות השוטפות פחות ההכנסות השוטפות של כל הגופים במגזר הממשלתי: הממשלה, המוסד לביטוח הלאומי, הרשויות המקומיות, המוסדות הלאומיים והמלכ"רים שמקבלים את רוב מימונם מהממשלה. הירידה בגרעון הממשלתי השוטף ב-2016 נזקפת לעלייה של 4.4% בהכנסות השוטפות לעומת עלייה מתונה יותר של 4.2% בהוצאות השוטפות. העלייה בהכנסות ב-2016 משקפת עלייה במרבית סעיפי ההכנסות בעיקר בהכנסות ממסים ובהעברות שוטפות. לעומת זאת, ההכנסות מרכוש בשנה זו ירדו בכ-16%, זאת לאחר גידול חריג בקבלת תמלוגים מאוצרות טבע בשנה הקודמת. סך העברות שוטפות עלה השנה ב-1.1%, העלייה נובעת מהעברות מחו"ל המתייחסות לסיוע הביטחוני, כאשר העברות למלכ"ר ציבורי ומוסדות לאומיים ירדו ב-9.5%. סך ההכנסות ממסים עלה השנה ב-4.7%.

הגירעון הכולל במגזר הממשלתי, הכולל גם את הגירעון בחשבון ההון, הגיע ב- 2016 ל- 1.9% מהתוצר. **ההוצאה לצריכה הציבורית** שכוללת תשלומי שכר, קניית סחורות ושירותים, מסים על הייצור ובלאי נכסים קבועים, הסתכמה בשנת 2016 ב- 271 מיליארד ש"ח או 22.1% מהתוצר. הצריכה הציבורית במחירים קבועים עלתה בשנת 2016 ב- 3.8% לאחר עלייה של 3.3% בשנת 2015 ועלייה של 3.7% בשנת 2014. 47.4% מההוצאה לצריכה הייתה על שירותים קולקטיביים - ביטחון וסדר ציבורי, ושירותי מנהל אזרחיים, ואילו היתר – הוצאה לשירותים אינדיבידואליים שנועדו לרווחת הפרט כגון חינוך ובריאות.

צריכה

ההוצאה לצריכה פרטית, במחירים קבועים, גדלה בשנת 2016 ב-6.3%, לאחר עליות של 4.3% בשנתיים הקודמות. **ההוצאה לצריכה פרטית לנפש עלתה ב-4.2%**, לאחר עליות של 2.3% בשנתיים הקודמות. **ההוצאה לצריכת מוצרים בני קיימה לנפש עלתה ב- 17.7%** לאחר ירידה של 1.8% ב-2015 ועלייה של 8.3% ב-2014. פירוט רכישות מוצרי בני-קיימה מראה כי, רכישות כלי רכב לשימוש פרטי עלו ב-40.2% לנפש ורכישות ריהוט, תכשיטים, שעונים ואחר עלו ב-5.6% לנפש ואילו רכישות ציוד – מקררים, מזגנים, מכונות כביסה וכד' ירדו ב-0.3% לנפש. **ההוצאות לצריכה פרטית למעט מוצרים בני קיימה לנפש עלו ב-3.0%**, לאחר עליות של 2.6% ב-2015 ו-1.7% ב-2014.

כלל הצריכה האינדיבידואלית לנפש, שכוללת את ההוצאה לצריכה הפרטית וההוצאה לצריכה הציבורית האינדיבידואלית (הוצאות המגזר הממשלתי על שירותי חינוך, בריאות ושירותים אחרים שנצרכים אישית על ידי משקי הבית) **עלתה ב-2016 ב-3.8%** לאחר עליות של 2.0% לנפש בשנתיים הקודמות. **ההוצאה לצריכה סופית לנפש** המורכבת מהצריכה האינדיבידואלית (86%) ומהצריכה הקולקטיבית (14%), **עלתה ב-3.5% בשנת 2016.**

ההשקעות בנכסים קבועים

ההשקעה בנכסים קבועים עלתה ב-11.3%, לאחר יציבות בשנתיים הקודמות. ההשקעה בנכסים קבועים, למעט אוניות ומטוסים, עלתה בשנת 2016 ב-10.7%. **ההשקעות בענפי המשק השונים** (בבנייה שלא למגורים, במכונות, בציוד, בכלי רכב ובתוכנה), שהן כ- 68% מההשקעות בנכסים קבועים, עלו ב-12.8%, לאחר ירידה של 1.0% ב-2015 וירידה של 3.0% ב-2014. פירוט השקעות המפעלים לפי סוג, מראה עלייה של 56.5% בהשקעות בכלי תחבורה יבשתיים ועלייה של 19.9% בהשקעות המפעלים במכונות וציוד. **ההשקעה בבנייה למגורים ב-2016 עלתה ב-8.6%**, לאחר עלייה של 2.2% ב-2015 ועלייה של 6.4% ב-2014. **ההשקעות בבניינים שלא למגורים ועבודות בנייה אחרות** (מבני תעשייה, משרדים, מוסדות חינוך, כבישים, תשתיות וכד') עלו ב-1.4% בשנת 2016.

החיסכון הלאומי הגולמי בשנת 2016 **הסתכם ב-297.7 מיליארד ₪** לאחר שהיה 285.6 מיליארד ₪ בשנת 2015. החיסכון הגולמי בשנת 2016 גבוה מערך ההשקעה המקומית הגולמית ב- 47.8 מיליארד ₪, לעומת הפרש של 53.5 מיליארד ₪ בשנת 2015.

יצוא ויבוא סחורות ושירותים

יצוא הסחורות והשירותים, במחירים קבועים, עלה בשנת 2016 ב-3.0%, לאחר ירידה של 4.3% ב-2015 ועלייה של 1.4% ב-2014. העלייה ביצוא ב-2016 משקפת ירידה ביצוא התעשייתי, למעט יהלומים, של -1.6%, עלייה ביצוא השירותים (למעט יצוא של חברות הזנק, תיירות וצריכה של עובדים זרים) של -6.1% ועלייה ביצוא תיירות של -3.4%. יצוא היהלומים עלה ב-6.4%.

יצוא הסחורות והשירותים למעט יהלומים וחברות הזנק עלה ב-1.4%.

יבוא הסחורות והשירותים, במחירים קבועים, עלה בשנת 2016 ב-9.5%, לאחר ירידה של 0.5% ב-2015 ועלייה של 3.8% ב-2014. סך כל היבוא למעט יבוא בטחוני, אוניות, מטוסים ויהלומים עלה ב-2016 ב-8.2%, לאחר עלייה של 1.4% ב-2015 ועלייה של 4.2% ב-2014. העלייה ביבוא בשנת 2016 משקפת עלייה של 11.4% ביבוא הסחורות (ללא יבוא ביטחוני), עלייה של 15.2% ביבוא שירותי התיירות ועלייה של 2.9% ביבוא שירותים אחרים (ללא נסיעות לחו"ל). בנוסף, יבוא דלק, אוניות ומטוסים ירד בשנת 2016 ב-0.9% ויבוא היהלומים עלה בשנת 2016 ב-21.8%.

מחירים

מחירי הסחורות והשירותים במשק (התוצר המקומי ויבוא הסחורות והשירותים) ירדו ב-2016 ב-0.2% לאחר עלייה של 1.3% ב-2015 ועלייה של 0.4% ב-2014. ירידה זו משקפת ירידות של 0.3% במחירי ההוצאה לצריכה פרטית ו-1.0% במחירי היצוא ועליות של 0.4% במחירי ההשקעות בנכסים קבועים ו-0.3% במחירי ההוצאה לצריכה ציבורית. מחירי היבוא ירדו ב-2016 ב-4.5% בהשוואה לעלייה של 1.0% במחירי התוצר המקומי הגולמי.

השוואה בינלאומית

קצב הגידול של 4.0% בתמ"ג בישראל בשנת 2016 היה גבוה יחסית לקצב הגידול הממוצע במדינות ארגון ה-OECD (הארגון לשיתוף פעולה כלכלי ולפיתוח) שעלה ב-1.7% בשנת 2016. יחד עם זאת, בשל הגידול המהיר יחסית של האוכלוסייה בישראל הפער מצטמצם וקצב גידול התמ"ג לנפש בישראל היה 2.0% בהשוואה ל-1.1% ב-OECD. התמ"ג לנפש בישראל במונחי שווי כח הקנייה (PPP) היה ב-2016 89% מהתמ"ג הממוצע לנפש במדינות המשתייכות לארגון ה-OECD.

רמת המחירים של התמ"ג בישראל (היחס בין שווי כוח הקנייה לשער החליפין) עמדה על 113% בהשוואה לרמת המחירים במדינות המשתייכות לארגון ה-OECD.